

6. Krachtige steun aan die particuliere instellingen, welke bescherming van het moederschap beoogen.
7. Invoering van de ziekteverzekering.
8. Ziekteverzorgingswet.
9. Wettelijke regeling van de werkloosheidsverzekering.
10. Codificatie en reorganisatie der arbeiders-verzekeringswetten met toepassing van het beginsel, dat, waar mogelijk, de uitvoering onder contrôle der Overheid wordt in handen gelegd der georganiseerde bedrijven.
11. Invoering van spaarplicht voor ongehuwde loontrekkers en loontreksters.

Het dagelijksch bestuur der R. K. Staatspartij heeft in Januari 1933 uitgegeven den tekst van het program 1929 en van het program 1922, beide voorzien van eenige aantekeningen en verwijzingen, benevens de inleidende verklaring op het program 1896. Laatsbedoeld program en inleidende verklaring zijn thans niet meer in Parlement en Kiezer opgenomen.

ROOMSCH-KATHOLIEKE VOLKSPARTIJ IN NEDERLAND. ¹⁾

Bestuur: C. D. Wesseling, Nieuwe Schoolstraat 3, 's-Gravenhage, Voorzitter; J. Houtsma, J. van Galenstraat 58, Zwolle, Secretaris; W. C. Setteur, Adriaanstraat 18, Utrecht, penningmeester; Mr. P. Arts, Heuvel 20, Tilburg; J. H. H. Hendriks, Jac. Catskade 27^{II}, Amsterdam W.; Henri Wehrens, Sint Pieterstraat 82, Chevremont-Kerkrade; F. J. Weber, Holtermanstraat 4, Nijmegen.

Het partijbureau is gevestigd te 's-Gravenhage, N. Schoolstraat 3, Tel. 110507.

Beginselprogram.

INLEIDING.

De R.K. Volkspartij beschouwt den arbeid in al zijn onderscheiden vormën als de voornaamste oorzaak van het welvaren der Staatsgemeenschap en erkent mitsdien de rechten van den arbeid onder de eerste en voornaamste, waaraan de Staat zijn aandacht heeft te wijden.

De partij acht, in overeenstemming met de R. K. beginselen, den privaat eigendom als nuttig en noodzakelijk voor een ordelijke samenleving, doch vermeent, dat aan de bezitters van dien eigendom zoodanige verplichtingen behooren te worden opgelegd, dat de vruchten van het bezit mede strekken tot verhooging van het algemeen welzijn, volgens de Christelijke gerechtigheid.

Zij acht de huidige economische politiek niet met deze gerechtigheid in overeenstemming, voornamelijk te weten in de volgende punten:

A. FINANCIËN.

De R. K. V. P. constateert, dat niet of niet intensief genoeg wordt bestreden het kapitalistische stelsel, waaronder de samenleving gebukt gaat, voornamelijk wat betreft de uitwassen in den vorm van geld- en kapitaalrente.

B. SOCIALE AANGELEGENHEDEN.

De R. K. V. P. stelt vast, dat zij is teleurgesteld in het streven naar doorvoering van de beginselen, neergelegd in de Encycliek „Rerum Novarum”, en inzonderheid wat betreft het brengen van de arbeidende bevolking op de plaats, die haar krachten haar waarde voor de gemeenschap toekomt.

C. HANDEL.

De R. K. Volkspartij, den productieven arbeid als voornaamste oorzaak van het welvaren der staatsgemeenschap erkennende, wenscht echter den handeldrijvenden en neringdoenden middenstand te helpen, o. a. door het bestrijden der oneerlijke concurrentie.

¹⁾ Na de verkiezingen is een fusie tot stand gekomen tusschen de R. K. Volkspartij en den Katholiek Democratischen Bond. Gevormd is de Katholiek Democratische Partij.

D. DEFENSIE.

De R. K. V. P. betreurt de onvoldoende bestrijding van uitgaven voor militaire doeleinden zonder of met twijfelachtig nut, alsmede de onbillijke verdeling der militaire lasten over personen en bezit.

E. GODSDIENST.

De R. K. V. P. betreurt de houding der R. K. Staatspartij bij de jongste grondwetsherziening inzake het processieverbod.

F. ORGANISATIE.

De R. K. V. P. acht het niet mogelijk in de R. K. Staatspartij haar doel te bereiken, omdat als regel wel in zaken van zuiver godsdienstig-zedelijken aard, doch niet in sociaal-economische zaken vertrouwen kan worden gesteld in personen, die mede (in de praktijk in hoofdzaak) door maatschappelijke tegenstanders worden gekozen.

De R. K. V. P. stelt als haar doel de doorvoering van het volgende

PROGRAM.**A. FINANCIËN.**

1. Geleidelijke verlaging van den rentevoet van staatsleeningen.
2. Bevordering zoowel van rentelooze leeningen als heffingen ineens voor noodzakelijke verschaffing van geld aan den Staat, voor zooverre daarin niet op andere wijze kan worden voorzien.
3. Bevordering van maatregelen, welke leiden tot algeheele afschaffing van rente voor het uitleenen van geld of goed.
4. Reorganisatie van het Bank- en Verzekeringswezen, waarbij de baten ten voordeele van de gemeenschap komen.
5. Afschaffing van de progressie in de belastingen, zoodra alle inkomen uit bezit is vervangen door inkomen uit arbeid.
6. Vrijstelling van belasting van een som ter hoogte van het bedrag, noodig voor een behoorlijk levensonderhoud.
7. Afschaffing van indirecte belastingen op alles, wat niet tot weelde-artikelen kan worden gerekend.
8. Krachtige financiële steun voor instellingen van algemeen nut en liefdadigheid.
9. Vervanging van het Banderollensysteem door heffing van een invoerrecht op ruwe tabak volgens factuurwaarden.
10. Zeer strenge maatregelen ter bestrijding van belasting-ontduiking, vooral wat betreft het vermogen en de inkomsten van vermogen.

B. SOCIALE AANGELEGENHEDEN.

1. Treffen van alle maatregelen, welke leiden tot, of bevorderlijk zijn aan, een verdeling van de geestelijke en stoffelijke goederen der gemeenschap, in overeenstemming met het bepaalde in de Encycliek „Rerum Novarum“.
2. Spoedige instelling van een wettelijke regeling der verhoudingen in de bedrijven, waarbij volle medezeggenschap wordt verzekerd aan alle betrokken partijen.
3. Onverwijld toepassing van art. 191bis van de Grondwet, waardoor de mogelijkheid wordt geopend tot het invoeren van publiekrechtelijke lichamen.
4. Instelling van een lichaam met verordenende bevoegdheid ter verzorging der sociale wetgeving (Sociale Kamer).
5. Bevordering van sociale verzekeringen, voorzorg en verzorging bij ziekte, ongevallen, invaliditeit, ouderdom, werkloosheid en moederschap. Bij tekortschieting van het particulier initiatief, regeling door den Staat.
6. Verbod van arbeid van gehuwde vrouwen buiten het huisgezin of eigen onderneming en het uitvaardigen van strengere bepalingen tegen huis-industrie.
7. Maatregelen ter vergemakkelijking van het verkrijgen van eigen bezit in den vorm van eigen huis en grond.

8. Uitvoeren van productieve werken ter bestrijding van werkloosheid, wanneer en in zooverre het particulier initiatief daarin te kort schiet.
9. Bijzondere zorg voor de groote gezinnen vooral ten opzichte van huisvesting.
10. Steun aan instellingen, welke de beroepskeuze leiden en vergemakkelijken.
11. Verzorging van de rechten van de dienstbaren in huis.

C. INDUSTRIE EN HANDEL.

1. Bevordering van die productie, welke gericht is op de bevrediging van de behoefte der gemeenschap, in verhouding tot de belangrijkheid dier behoeften.
2. Bevordering van middelen en maatregelen, welken den weg van producent tot consument verkorten.

D. DEFENSIE.

1. Beperking van militaire lasten tot het strikt noodzakelijke, ter bescherming van de binnenlandsche orde en veiligheid en ter vervulling van internationale verplichtingen, indien mogelijk door een beroepsleger, en bevordering van de vredesgedachte, gelijk is aangegeven door Pius XI.
2. Uiterste beperking van de persoonlijke lasten voor militaire doeleinden.
3. Behartiging van de zedelijke belangen der militairen.
4. Bestrijding der onkosten voor militaire doeleinden in hoofdzaak uit inkomsten, te verkrijgen door vermogensbelasting.

E. GODSDIENST.

1. Volledige vrijheid van uitoefening van openbare godsdienst-oefeningen, ook ten aanzien van het houden van processies langs den openbaren weg.
2. Handhaving van de betrekkingen met den H. Stoel.
3. Bevordering van den invloed van den H. Stoel in den Volkerenbond.
4. Practische doorvoering van de vrijheid der H. Kerk in haar missie-arbeid, met name in de koloniën, onder meer door intrekking van art. 123 van het regeerings-reglement.

F. ONDERWIJS.

1. Verbetering van het onderwijs, o.a. door het tenietdoen der jongste wettelijke onderwijs-verslechtingen.
2. Uitbreiding en verbetering van het ambacht-, vak- en landbouw-onderwijs.
3. Bevordering van instellingen, welke de opvoeding der jeugd en rijpere jeugd, ook de godsdienstige en zedelijke opvoeding, behartigen.
4. Uitbreiding der mogelijkheid tot universitaire studiën, zoodat iedere be-gaafde daarvan gebruik kan maken.
5. Volledige gelijkstelling van openbaar en bijzonder onderwijs in al zijn onder-deelen, eventueel zonder uitbreiding van het aantal Hoogeschoolen.
6. Uitbreiding van den progressieven vorm van schoolgeldheffing bij het mid-delbaar en hooger onderwijs.

G. KOLONIËN.

1. Bevordering der staatkundige en financiële zelfstandigheid der daartoe in aanmerking komende deelen van het Rijk buiten Europa.
2. Krachtige bescherming van de inlanders tegen uitbuiting in elken vorm.
3. Bevordering en ontwikkeling van de inlandsche nijverheid.
4. Verbetering van het onderwijs naar behoefte der bevolking.
5. Bevordering van de Zedelijkheidswetgeving.

H. JUSTITIE.

1. Herziening van de wetgeving op de Naaml. Vennootschappen. Verzwaring der verantwoordelijkheid van directeuren en commissarissen. Opvoering der minimum storting op aandeelen. Beperkende bepalingen ten opzichte van obligatieve leeningen, een en ander zolang de rente niet is afgeschafte.
2. Regeling der rechtspositie van Overheidspersoneel, waar mogelijk ten voorbeeld aan particulieren.
3. Opheffing der huwelijksverboden voor landsdienaren. Afschaffing van art. 449 Str. en 136 B.W.

4. Voorkoming van verdere huuropdrijving.
5. Uitbreiding van de wettelijke regelingen voor het verkeer tot alle middelen ten dienste van het publiek.

I. LANDEBOUW.

1. Wettelijke bescherming van de belangen der pachters en klein-grondbezitters.
2. Afschaffing van alle zakelijke rechten, welke den pachter en klein-grondbezitter bij de uitoefening van zijn bedrijf in het landgebruik bekorten.
3. Bevordering van den kleinen boerenstand door steun ter verkrijging van klein eigendom aan grond en opstal.

Werkprogram 1920.

ALGEMEENE INLEIDING.

Herstel van het Parlementair stelsel door samenwerking van die Parlementaire groepen, welke eene Democratische meerderheid kunnen vormen, met inachtneming van de in het Program genoemde Katholieke desiderata en de volgende punten:

1. Herstel van het Gezantschap bij den H. Stoel.
2. Bevordering van den Missie-arbeid, onder meer door schrapping van Art. 177 van het Regeerings-Reglement van Ned.-Indië.
3. Wegneming van de belemmeringen van de Processievrijheid.
4. Wettelijke regeling tot bestrijding van opdrijving van accijnzen der eerste levensbehoeften. Tegemoetkoming aan groote gezinnen. Vermindering van indirecte belastingen.
5. Wettelijke regeling van een Algemeen Kindertoeslagfonds.
6. Herstel van het Bezoldigingsbesluit 1920.
7. Reorganisatie van de Arbeids-inspectie. Herstel en uitbreiding der Sociale Wetgeving, waarbij handhaving en doorvoering van de Arbeidswet 1919, ook voor Hotel- en Café-Restaurantpersoneel, Winkel-, Handels- en Kantoorbedienden, voor Transportarbeiders en voor personen werkzaam in het Amusementsbedrijf.
8. Bevordering van Medezeggenschap van de werknemers in de bedrijven. Uitbreiding van de Arbeidsgeschillenwet.
9. Verlaging der huren van woningen met Overheidssteun gebouwd.
10. Wettelijke regeling van het recht op vacantie.
11. Actieve welvaartsbeleid o. a. door productieve werkverschaffing tegen behoorlijk loon.
12. Beschermende maatregelen voor den Middenstand. Bevordering van de Nationale Industrie.
13. Bevordering van het verkrijgen in eigendom van woning, land en opstal.
14. Afschaffing van den Dienstdwang. Bevordering van Nationale Ontwapening.
15. Regeling van de rechtspositie van het Overheidspersoneel.
16. Verhooging van pensioenen der oud-gepensioneerden.
17. Invoering Landbouwarbeidswet. Zoo spoedig mogelijke invoering der Ziekwet, waarbij de uitvoering niet berust bij Fabrieksziekenkassen.
18. Centralisatie van het Onderwijs in Nederland en doorvoering van de gelijkstelling van het Openbaar en Bijzonder onderwijs, ook in onze gebiedsdeelen buiten Europa.
19. Uitbreiding en verbetering van het Nijverheids- en Landbouwonderwijs.
20. Krachtige maatregelen voor den economischen bloei van Suriname.
21. Invoering van Premievrij Staatspensioen.
22. Herziening van de Wetgeving op het Pachtcontract.
23. Ruimere uitvoering van de Zuiderzee-steunwet.
24. Bevordering van den volksinvloed door vertegenwoordiging ook van den H. Stoel bij den Volkenbond.

Verkiezingsprogram 1933.

De Tiende Algemeene Jaarvergadering (Congres) van de R.K. Volkspartij in Nederland, op 2 en 3 April 1932 te Nijmegen gehouden, van oordeel, dat algeheel herziening van haar Partijprogram overbodig en voortijdig mag genoemd worden, daar de belangrijkste punten van vorige programma's nog niet verwezenlijkt zijn en in het algemeen ruimte moet worden gelaten voor overleg met andere partijen en politieke groepen,

heeft besloten het door haar verlangd regeeringsbeleid slechts in enkele hoofdlijnen vast te leggen.

Ten 1° betreffende den regeeringsvorm.

De R.K.V.P. streeft naar herstel van het parlementaire stelsel door samenwerking in de volksvertegenwoordiging van die parlementaire groepen, welke een democratische meerderheid kunnen vormen met verwerping van een herstel der z.g. rechtsche coalitie.

Ten 2° betreffende de financiën.

De R.K.V.P., erkennend de nooden van de schatkist, verwerpt het streven naar verlaging van het welvaartspeil van het Ned. Volk door verlagingen van salarissen en pensioenen en neerdrinking van het loonpeil in het algemeen. Zij verwerpt evenzeer al zoodanige maatregelen, welke gericht zijn op mindere tegemoetkoming in de sociale nooden en verlaging van het onderwijs- en ontwikkelingspeil van het Nederl. Volk. Zij wenscht voorziening in de financieele behoeften door sterker progressieve belastingheffing van vermogens en hoogere inkomens en instelling van nieuwe belastingheffingen ten opzichte van winsten, gemaakt door N.V.'n en van speculatie; leeningen, desnoods gedwongen, zonder rentebetaling of tegen zeer lage rentevergoeding.

Ten 3° betreffende economische omvorming.

De R.K.V.P. verlangt met verwijzing naar en handhaving van het in haar beginselprogram bepaalde omtrent het recht van privaatsbezit, indien het algemeen belang zulks eischt, beschikbaarstelling ten algemeene nutte van bodem- en industrieel bezit tegen schadeloosstelling en het beheer der productie-middelen door z.g. bedrijfsschappen met wetgevende en besturende bevoegdheid. Daar uit de groote economische verwording in den huidige tijd de onhoudbaarheid van het kapitalistische stelsel voldoende gebleken is, dient de wetgeving ingesteld te worden op het scheppen van nieuwe rechtsvorming tot behoud en verdere ontwikkeling der democratische beginselen, op sociaal, economisch en politiek gebied.

Ten 4° betreffende defensie en ontwapening.

De R.K.V.P. streeft naar voortdurende vermindering van personeele en financieele lasten ten behoeve der defensie met als einddoel slechts zoodanige wapening als noodig zal blijken voor politieele doeleinden en vervulling van de taak van Nederland als lid van den Volkenbond. Een en ander geldt zoowel voor Nederland als voor de overzeesche gebieden. Nederland geve een voorbeeld van nationale ontwapening en neme krachtig deel aan alle pogingen om tot internationale ontwapening en wereldpacifisme te geraken.

SOC.-DEM. ARBEIDERSPARTIJ IN NEDERLAND.

(Als rechtspersoon erkend bij K. B. van 22 Sept. 1897, n°. 25; wijziging statuten goedgekeurd bij K. B. van 28 Sept. 1918, n°. 84 en bij K.B. van 12 Febr. 1926, no. 23).

Partijbestuur: J. Oudegeest, Amsterdam, Voorzitter; C. Woudenberg, Amsterdam, Secretaris-Penningm.; Mw. Mr. E. Ribbius-Peletier, Amsterdam, Secretaresse, speciaal belast met de vrouwenpropaganda; E. Boekman, Amsterdam; J. W. Matthijssen, Amsterdam; Dr. F. M. Wibaut, Amsterdam; deze zes leden vormen